

Betreft: Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Aan de leden van de Gemeenteraad

Er kunnen voor inwoners omstandigheden ontstaan waardoor het onmogelijk is om aan de verplichting tot betaling van gemeentelijke belastingen te voldoen. Inwoners kunnen dan een verzoek tot kwijtschelding belastingen indienen. Of er kwijtschelding wordt verleend is afhankelijk van een aantal factoren zoals het bezit, de persoonlijke- en financiële situatie van de aanvrager, het type huishouding dat gevoerd wordt maar ook de financiële positie van mogelijke medebewoners.

In Den Helder wordt kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing. Dit is vastgesteld in de Kwijtscheldingsverordening Den Helder 2015. Hierin is voor het berekenen van de bestaanskosten het percentage op 100% van de bijstandsnorm in de Participatiewet gesteld. Dit is de maximumnorm die wettelijk is toegestaan voor de kwijtschelding van belastingen.

Door het in werking treden van de Regeling kwijtschelding medeoverheden en de hierin vermelde verruimde normen over te nemen en vast te stellen in de Kwijtscheldingsverordening Den Helder 2023 is het mogelijk de vermogensnorm te verruimen.

Omdat kwijtschelding van belastingen voor gemeenten een belangrijk instrument is om armoede te bestrijden heeft het raakvlakken met de Participatiewet. Er zijn echter ook verschillen.

Via deze brief informeren wij u op hoofdlijnen over het toetsingsproces kwijtscheldingen belastingen en over de overeenkomsten en verschillen met de Participatiewet.

Wettelijke regeling

Een verzoek om kwijtschelding wordt getoetst aan de bepalingen die zijn opgenomen in de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 (IVW 1990), de Regeling kwijtschelding belastingen mede overheden, de Kwijtscheldingsverordening Den Helder en de Leidraad Invordering 2022 Cocensus.

Uitvoering Cocensus

De uitvoering van de kwijtscheldingen wordt sinds 2015 gedaan door de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus in Heemskerk. Een deel van de kwijtscheldingen wordt nog handmatig gedaan maar Cocensus controleert steeds meer kwijtscheldingsverzoeken via automatische weg. Deze automatische kwijtscheldingstoets wordt door alle belastinguitvoeringsorganisaties en het merendeel van de gemeenten gebruikt.

Automatische kwijtscheldingstoets

Geautomatiseerde kwijtschelding is kwijtschelding waarbij de aanvrager geen papieren kwijtscheldingsformulier meer hoeft in te vullen. Als de burger het jaar daarvoor kwijtschelding heeft gekregen en op het kwijtscheldingsformulier toestemming heeft gegeven voor geautomatiseerde toetsing vindt de automatische toetsing plaats. Er hoeven dan geen aanvullende stukken te worden ingeleverd. Bij een geautomatiseerde toets wordt bekeken of het inkomen en/of vermogen voldoen aan de normbedragen door middel van bestandsvergelijking met de gegevens van het Inlicingenbureau. Als er geen veranderingen zijn in de persoonlijke en/of financiële situatie dan krijgt de aanvrager automatisch bericht of er kwijtschelding wordt verleend. De laatste jaren wordt meer dan de helft van de kwijtscheldingsverzoeken via automatische weg gedaan.

Inlichtingenbureau

Het Inlichtingenbureau is een, in 2001 door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgerichte, dienstverlenende stichting voor lokale overheden op het gebied van informatiedistributie binnen diverse beleidsterreinen. Het Inlichtingenbureau biedt informatieproducten aan gemeenten ten behoeve van onder andere handhavingdoelen, armoedebeleid, en het ambtshalve verlenen van kwijtschelding van lokale belastingen.

Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als bij 'ambtshalve verlenging' van kwijtschelding. Hierdoor verloopt de procedure sneller en het betekent een administratieve lastenverlichting. Kwijtschelding wordt getoetst aan de hand van een door gemeenten (en als het om Waterschapsbelasting gaat door waterschappen opgestelde beslisboom), met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie).

Stopzetten invordering

Op het moment dat het kwijtscheldingsverzoek is ontvangen zal Cocensus de invordering voor de betreffende openstaande aanslag stop zetten. Als er automatische incasso is dan wordt die ook voorlopig stopgezet.

Termijn voor behandeling kwijtscheldingsverzoeken

Voor het afdoen van een verzoek tot kwijtschelding bestaat geen wettelijke termijn.

Verzoeken om kwijtschelding worden door Cocensus over het algemeen binnen de 8 – 12 weken afgehandeld.

Vermogenstoets en verschil vermogen kwijtschelding belastingen en vermogen Participatiewet

Om te bepalen of een aanvrager voor kwijtschelding in aanmerking komt wordt er als eerste stap een vermogenstoets gedaan.

Er wordt dan gekeken naar het vermogen dat iemand mag behouden zonder belastingen te betalen. Dit vermogen kan bestaan uit spaargeld, overwaarde eigen woning en/of een motorvoertuig dat meer waard is dan € 2.269,00. Dit vermogen verschilt van het vermogen dat iemand mag hebben om voor een uitkering vanuit de Participatiewet in aanmerking te komen.

Bijstand

Bijstand is een vangnet bedoeld om in het basale levensonderhoud te kunnen voorzien. De hier geldende vermogensnorm is ingericht vanuit de vraag vanaf welk vermogen van iemand mag worden verwacht dat hij dit te gelde maakt om in zijn levensonderhoud te voorzien.

Lokale belastingen

Lokalen belastingen worden door iedereen betaald voor het gebruik of het profijt hebben van overheidsvoorzieningen. Bij de hier gehanteerde vermogensnorm is meer de vraag vanaf welk bezit en tegoed van iemand mag worden verwacht dat dit wordt aangesproken om de kosten voor de belastingen zelf te betalen.

De beide vermogensnormen, die vanuit de bijstand en die vanuit lokale belastingen, zijn qua aard dus verschillend van elkaar en zijn op verschillende uitgangspunten gebaseerd.

Zo telt bijvoorbeeld vermogen gebonden in de woning (verschil economische waarde woning en de hypotheekschuld) volledig mee bij de kwijtschelding van lokale belastingen maar slechts beperkt mee bij de kwijtschelding vanuit de bijstand. Dit maakt het daarom ingewikkeld om de vermogensnormen dichter bij elkaar te brengen.

Verder geldt in meer algemene zin dat een stijging van het aantal kwijtscheldingen negatieve gevolgen heeft voor de belastingdruk voor de groep die niet voor kwijtschelding in aanmerking komt.

Netto besteedbaar inkomen, betalingscapaciteit en normbedrag

Als tweede stap wordt het netto besteedbaar inkomen van de aanvrager in beeld gebracht. Bij de berekening van de betalingscapaciteit wordt gekeken naar het netto besteedbaar inkomen en het normbedrag.

Het netto besteedbaar inkomen is het totaal aan inkomsten (bijvoorbeeld loon, pensioen, sociale uitkeringen, vakantiegeld, huurtoeslag etc.) verminderd met de maandelijkse kosten, zoals woonlasten en de niet door de werkgever ingehouden premies ziektekostenverzekering en de nominale premies. Welke inkomsten en uitgaven in de toets moeten worden betrokken is wettelijk geregeld. Zo moet bijvoorbeeld voor gedupeerden van de Toeslagenaffaire die van de Belastingdienst € 30.000 hebben ontvangen dit bedrag voor de kwijtschelding als vermogen worden aangemerkt.

Normbedragen

Door de Rijksoverheid zijn normbedragen vastgesteld die bij de berekening van kwijtschelding belastingen moeten worden gehanteerd. Dit normbedrag is vastgesteld op een percentage van het wettelijk minimumloon. Onder het normbedrag wordt verstaan: het bedrag dat nodig is voor de noodzakelijke kosten van bestaan. Het normbedrag is afhankelijk van het type huishouden dat wordt gevoerd.

Per type huishouden is een normbedrag vastgesteld bijvoorbeeld alleenstaand, alleenstaande ouder of gehuwd/samenwonend.

Dit netto besteedbaar inkomen wordt getoetst aan de norm die in de kwijtscheldingsverordening is vastgesteld. In Den Helder is de kwijtscheldingsnormen op 100% van de bijstandsnorm vastgesteld. Dit is de wettelijk vastgestelde maximumnorm.

Een hogere norm vaststellen was eerder niet toegestaan maar door invoering van de nieuwe Regeling kwijtschelding medeoverheden is er nu wel gelegenheid om de normen te verruimen.

Kostendelersnorm

De kostendelersnorm is een bijstandsnorm die geldt als twee of meer personen van 21 jaar of ouder hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning, ongeacht of het om familieleden of derden gaat. De kostendelersnorm houdt rekening met de voordelen van het delen van de kosten binnen één huishouden. Personen op wie de kostendelersnorm van toepassing is, ontvangen een lagere bijstandsuitkering naarmate er meer personen in de woning hun hoofdverblijf hebben. Jongeren tot 21 jaar, commerciële relaties (huurders, kostgangers) en studenten tellen niet mee voor de kostendelersnorm.

Vanaf 1 januari 2018 is de kostendelersnorm uit de Participatiewet ook van toepassing op kwijtscheldingen belastingen. De normbedragen van de bestaanskosten in de kwijtschelding sluiten daarmee aan bij de systematiek uit de Participatiewet. Voor de kwijtschelding is de kostendelersnorm opgenomen in artikel 16, lid 2 onderdelen b en d van de Uitvoering Invorderingswet 1990.

Den Helder, 13 december 2022.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris

